

FACTSHEET | Het belang van de (de)motiverende bestuursstijl voor de motivatie en cohesie van vrijwilligers in sportclubs

Researchers: Tom De Clerck, Annick Willem, Nathalie Aelterman, Leen Haerens, UGent

Contact & Info: tom.declerck@ugent.be

1. Achtergrond

Veel sportclubs ondervinden moeilijkheden om vrijwilligers te vinden. Dit onderzoek ging na hoe de (de)motiverende bestuursstijlen, zoals beschreven in de Zelf-Determinatie Theorie, samenhangen met factoren die de retentie van vrijwilligers beïnvloeden, namelijk (1) de motivatie van vrijwilligers, en (2) het gevoel van cohesie binnen de sportclub. De motiverende bestuursstijlen bestonden uit een autonomie-ondersteunende stijl (het aannemen van een open en flexibele attitude tegenover vrijwilligers) en een structurerende stijl (aanpassen van de activiteiten aan de competenties van vrijwilligers). De demotiverende stijlen omvatten een controlerende stijl (druk uitoefenen op vrijwilligers) en een chaotische stijl (vrijwilligers aan hun lot overlaten). Tevens werd nagegaan of de drie menselijke basisbehoeftes, autonomie, verbondenheid en competentie, de verbanden tussen deze (de)motiverende stijlen en de motivatie en cohesie van vrijwilligers konden verklaren.

2. Onderzoeksmethode

In totaal waren 231 vrijwilligers in 31 sportsclubs betrokken bij het onderzoek. Zij gaven hun mening over de (de)motiverende stijl die het bestuur hanteert binnen een aantal bestuursituaties die geregeld voorkomen in de sportclub (bv. de ontwikkeling van een missie en visie). Dit liet toe om de stijlen van het bestuur op een verfijnde manier te meten, en na te gaan hoe deze gerelateerd waren aan de satisfactie en frustratie van de basisbehoeftes van vrijwilligers, en vervolgens hun motivatie en cohesie.

3. Resultaten

Resultaten toonden aan dat de motiverende bestuursstijl binnen de belangrijke managementsituaties in de sportclub gerelateerd was aan de behoeftesatisfactie van de vrijwilligers, en vervolgens hun autonome motivatie en cohesie. De motiverende bestuursstijl was ook rechtstreeks gelinkt aan cohesie. De demotiverende bestuursstijl daarentegen was verbonden met de behoeftefrustratie van de vrijwilligers, en vervolgens hun gecontroleerde motivatie en amotivatie.

4. Relevantie voor de praktijk

Deze studie bewees het belang van het gericht en bewust hanteren van een motiverende bestuursstijl in de sportclub voor positieve uitkomsten zoals autonome motivatie en cohesie van vrijwilliger. Dit lijkt evident, maar dat is het niet. Immers, als bestuursleden enkel autonomie-ondersteuning bieden (zonder structuur), kan deze aanpak evolueren naar een chaotische aanpak, waarbij de vrijwilligers aan hun lot worden overgelaten en niet meer weten wat van hen verwacht worden (en negatieve uitkomsten zoals gecontroleerde motivatie en amotivatie de overhand nemen). Bij een sterk structurerende aanpak (met weinig autonomie-ondersteuning) daarentegen loert het gevaar om de hoek dat deze stijl omslaat in een controlerende stijl (en dus negatieve uitkomsten optreden). Het is dus belangrijk dat bestuursleden een balans hanteren tussen het bieden van autonomie-ondersteuning en structuur binnen de belangrijke bestuursituaties in de sportclub.